

היום נלמד בעזרת ה':

שבת דף קנד

למדנו לעיל שלדעת רמי בר חמא המחמר אחר בהמתו בשבת בשוגג חייב חטאת ובמידה חייב סקילה. לדעת רב זביד רמי בר חמא סובר שהמחמר בשוגג פטור מחטאת ובמידה חייב סקילה.

רבא שהיה אחיו של רב מרי בר רחל, ויש אומרים שרבא היה אביו של רב מרי בר רחל היה שונה בשמו של רבי יוחנן כך: **לפני שהגמרא מביאה מה הוא היה שונה, הגמרא מקשה על השיטה שהוא היה אביו של רב מרי בר רחל: שהרי רב הכשיר את רב מרי בר רחל ומינה אותו להיות שוטר בבבל אף שאביו היה נכרי, ואיך יתכן לומר שרבא היה אביו? הגמרא מתרצת** שהיו שני אנשים בשם 'מרי בר רחל'.

הגמרא חוזרת למה שהוא היה שונה בשם רבי יוחנן: המחמר בשבת בשוגג פטור מחטאת, לפי שכל חיובי חטאות שבתורה הוקשו לקרבן של עבודה זרה - שחייבים רק על מעשה שעושה בגופו, ומחמר הוא ע"י דיבור בלבד. המחמר במידה פטור מסקילה, לפי שלמדנו שחייבים סקילה במידה רק על דבר שחייבים על שגגתו חטאת. ואף ממלקות הוא פטור, כיון שמחמר הוא 'לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין' (= לאו שבא להזהיר שהעובר עליו חייב מיתה בבית דין), ואין לוקים עליו. ולמרות שבמחמר אין חיוב מיתה הוא נחשב 'לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין', כיון שמהפסוק של מחמר (= "לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך עבדך ואמתך ובהמתך") לומדים אף את שאר מלאכות שבת שיש בהם חיוב מיתה.

ואפילו לסובר ש'לאו שניתן לאזהרת מיתת בית דין' כן לוקים עליו, כאן הוא מודה שפטור ממלקות, כיון שנאמר בפסוק הנ"ל "אתה" ללמדנו שעל מלאכה שהוא עושה הוא חייב מלקות ולא על מלאכה הנעשית ע"י בהמתו.

הגיע לחצר החיצונה: היתה בהמתו טעונה כלי זכוכית, מביא כרים וכסתות ומניח תחתיה, ומתיר את החבלים, והשקים נפלים. ומדובר בכלי זכוכית של הקזת דם שהם

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

מוקצה, לפי שהם מאוסים ואינם ראויים לכלום. ואין במה שהם נופלים על הכרים והכסתות משום 'ביטול כלי מהיכנו' (= שהרי הוא לא יכול ליטלם משם וכאילו הוא סותר את הכלי), לפי שהם קטנים והוא יכול לשמוט את הכר מתחתיהם.

אם היתה בהמתו טעונה בכולסא (= חתיכות רחבות של זכוכית וסופו לחותכן לחתיכות קטנות) לא התירו לו להניח כרים וכסתות תחתיה, לפי שאין הפסד בשבירתם.

חמורו של רבן גמליאל היתה טעונה דבש, ולא רצה לפורקה עד מוצ"ש, ובמוצ"ש מתה. מדובר שבדבש שהדביש (= החמיץ) שהוא מוקצה, לפי שהוא מיועד לרפאות פצע של גמלים. והוא לא רצה להתיר את החבלים, שמא ישברו נודות הדבש. והוא לא יכל להניח כרים וכסתות תחתיהם, לפי שהם יטנפו מהדבש וזהו 'ביטול כלי מהיכנו'. ולצער בעלי חיים הוא לא חשש, לפי שלדעתו צער בעלי חיים הוא מדרבנן, והוא לא דוחה את איסור 'ביטול כלי מהיכנו' שאף הוא מדרבנן.

רבה שפשף את בנו על גב החמור בשבת (= לשעשע את התינוק), ואין בזה משום איסור השתמשות בבעלי חיים בשבת (= רבנן גזרו לא לרכב על בהמה בשבת ולא להשתמש בה), משום שהוא 'צדדין' כלומר שהוא שפשפו על צידי גבו ואין זה דרך תשמישו, ובזה רבנן לא גזרו.

חבר גוולקי: שני שקים המונחים משני צידי החמור ומחוברים יחד ברצועות. **לכתא:** בכל ראש שק יש טבעת של חבל, ומכניס טבעת אחת בתוך השניה, ומכניס חתיכת עץ קטנה בתוך הטבעת הפנימית וכך השקים תפוסים, ואם הוא מושך את חתיכת העץ השקים נופלים.

שתיים בידי אדם ואחת באילן: סוכה שיש לה שלש דפנות, כשירה. ואם עשה שתי דפנות כהלכתם והדופן השלישית היא אילן, הסוכה כשרה אבל אסור להכנס אליה ביום טוב, מפני שהסכך שלה קשור בדפנות, וכשהוא משתמש בסכך להניח עליו

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

חפצים הרי הוא משתמש באילן (שהרי הסכך קשור גם לאילן), ואסור להשתמש באילן ביו"ט. הגמרא מבינה שמדובר שהוא חקק הרבה נקבים באילן, והכניס בתוך הנקבים קנים של דפנות ועל זה הוא סיכך, ונמצא שהוא משתמש רק בצדדי האילן. הגמרא חוזרת בה ומבארת שמדובר שהוא כופף את ענפי אילן זה ואת ענפי האילן שלידו וקשרם זה בזה ועשאו דופן.

גוּזָא פֶּרְסַכְנָא: אילן עם ענפים מרובים היוצאים ומתפשטים לצדדים, ומשתמש בהם לדופן הסוכה אבל הוא לא משעין את הסכך עליהם, ובכך אין הסכך נחשב מצדדי האילן ומותר להכנס אליה ביום טוב.

צידי צדדים: כשהוא סומך את הסכך על קנים הנוצצים באילן, אין זה נחשב שהוא משתמש בצידי האילן אלא בצידי צדדיו, שהרי הקנים הם צידי האילן והסכך הנתון עליהם הוא צידי צדדיו.